

Marți, 13 ianuarie 2009

Politica agricolă comună și siguranța alimentară mondială

P6_TA(2009)0006

Rezoluția Parlamentului European din 13 ianuarie 2009 referitoare la politica agricolă comună și siguranța alimentară mondială (2008/2153(INI))

(2010/C 46 E/02)

Parlamentul European,

- având în vedere articolul 33 din Tratatul CE,
- având în vedere Rezoluția sa din 25 octombrie 2007 privind creșterea prețurilor la furaje și la produsele alimentare ⁽¹⁾, precum și Rezoluția sa din 22 mai 2008 privind creșterea prețurilor la produsele alimentare în UE și în țările în curs de dezvoltare ⁽²⁾,
- având în vedere rezoluția sa din 29 noiembrie 2007 referitoare la dezvoltarea agriculturii africane - propunere pentru dezvoltarea agriculturii și siguranța alimentară în Africa ⁽³⁾,
- având în vedere propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de creare a unui mecanism de reacție rapidă la creșterea prețurilor la produsele alimentare în țările în curs de dezvoltare (COM(2008)0450),
- având în vedere comunicarea Comisiei din 20 mai 2008 adresată Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor și intitulată „Creșterea prețurilor la produsele alimentare - Direcții de acțiune ale UE pentru gestionarea problemei” (COM(2008)0321),
- având în vedere concluziile reuniunii mondiale la nivel înalt privind alimentația, desfășurată la Roma în 13-17 noiembrie 1996 și obiectivul de a reduce la jumătate până în 2015 numărul persoanelor afectate de foamete,
- având în vedere „Perspectivele agricole 2008-2017” publicate de Organizația pentru Alimentație și Agricultură a ONU (FAO) și de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE),
- având în vedere recomandările Consiliului privind Evaluarea Internațională a Științelor Agricole și Tehnologiei de Dezvoltare (IAASTD),
- având în vedere rezultatul bilanțului politicii agricole comune (PAC),
- având în vedere negocierile actuale OMC din cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha,
- având în vedere Declarația de la Paris din 2 martie 2005 privind eficiența ajutorului,
- având în vedere articolul 45 din Regulamentul său de procedură,
- având în vedere raportul Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală și avizele Comisiei pentru dezvoltare, al Comisiei pentru afaceri externe, al Comisiei pentru comerț internațional, precum și avizul Comisiei pentru industrie, cercetare și energie (A6-0505/2008),

⁽¹⁾ JO C 263 E, 16.10.2008, p. 621.

⁽²⁾ Texte adoptate, P6_TA(2008)0229.

⁽³⁾ JO C 297 E, 20.11.2008, p. 201.

Marți, 13 ianuarie 2009

- A. întrucât este pentru prima dată după 1970 când întreaga lume se confruntă cu o criză acută a alimentelor, generată atât de factori structurali și pe termen lung, cât și de alte cauze, care au ca rezultat triplarea prețului porumbului față de 2006, creșterea prețului grâului la nivel mondial cu peste 180 % într-o perioadă de doi ani și o creștere, la nivel mondial, cu 83 % a prețurilor la produsele alimentare în general;
- B. întrucât creșterea considerabilă și neprevăzută a prețurilor a avut loc într-o perioadă de timp relativ scurtă, între septembrie 2006 și februarie 2008; întrucât, în plus, prețurile la nivel mondial ale altor produse alimentare s-au dublat în ultimii doi ani și se preconizează că se vor menține ridicate, în ciuda scăderii înregistrate de prețurile unora dintre cereale, fapt ilustrat de piața contractelor futures;
- C. întrucât creșterea prețurilor la furaje determină creșterea costurilor de producție, care la rândul său riscă să conducă la scăderea producției de produse animale, a căror cerere înregistrează o creștere și va continua să o facă, în special în economiile în curs de dezvoltare;
- D. întrucât FAO și OCDE preconizează că deși prețurile bunurilor de consum ar putea scădea față de nivelurile ridicate atinse anul acesta, nu este prevăzută o scădere sub nivelurile de dinainte de 2006; întrucât, cu toate acestea, fluctuațiile majore ale prețurilor bunurilor de consum pot reprezenta o caracteristică mai pronunțată și obișnuită a pieței mondiale; întrucât creșterea prețurilor alimentelor nu generează automat venituri mai ridicate pentru agricultori, în special din cauza ritmului de creștere a costurilor mijloacelor de producție, dar și a diferenței din ce în ce mai mari dintre costurile de producție și prețurile de consum;
- E. întrucât rezervele alimentare mondiale s-au redus, atingând niveluri scăzute critice, de la o rezervă de produse alimentare disponibilă timp de un an după cel de-al doilea război mondial, la o rezervă disponibilă timp de 57 de zile în 2007 și doar 40 de zile în 2008;
- F. întrucât factorii enumerați, precum și alți factori au afectat în mod direct și grav numeroase persoane; întrucât, la nivel mondial, criza prețurilor alimentelor a adus sărăcie și foamete pentru milioane de persoane; întrucât această situație a generat revolte și tensiuni în lume, contribuind la destabilizarea țărilor și regiunilor la nivel mondial; întrucât chiar și rezervele Uniunii Europene s-au diminuat în asemenea măsură încât în momentul de față alimentele din programul de ajutor alimentar de urgență s-au epuizat;
- G. întrucât, potrivit actualelor estimări ale unor organizații de combatere a foametei la nivel mondial, în țările în curs de dezvoltare, una din cinci persoane este subnutrită și suferă de foamete cronică, iar zilnic 30 000 de copii mor ca urmare a foametei și sărăciei în întreaga lume;
- H. întrucât agricultura asigură locuri de muncă și mijloace de existență pentru peste 70 % din forța de muncă din țările în curs de dezvoltare, iar în multe țări din Africa pentru peste 80 %, și, drept urmare, politicile de dezvoltare rurală sunt esențiale pentru combaterea eficientă a sărăciei și a foametei;

Marți, 13 ianuarie 2009

- I. întrucât, în țările în curs de dezvoltare, femeile produc între 60 % și 80 % din alimente, respectiv jumătate din producția mondială de alimente; întrucât femeile joacă un rol extrem de important în întreținerea familiei, și au un acces mai dificil decât bărbații la suprafețele cultivabile și la mijloacele de producție și, ca atare, trebuie stimulate și sprijinite în mod adecvat;
- J. întrucât actuala criză afectează cel mai grav gospodăriile cu un venit redus, atât în cadrul Uniunii Europene, cât și în țările în curs de dezvoltare, în care cheltuielile pentru alimente reprezintă între 60 % și 80 % din venitul total al gospodăriei, față de UE, în care media cheltuielilor este de mai puțin de 20 %;
- K. întrucât atât Parlamentul, cât și Consiliul au solicitat în mod repetat luarea unor măsuri decisive pentru soluționarea acestei probleme mondiale, oferind, în special, finanțarea necesară pentru materiile prime pentru agricultură și ajutor pentru utilizarea instrumentelor de management de piață;
- L. întrucât Uniunea Europeană rămâne un producător major de produse alimentare, asigurând 17 % din producția de grâu la nivel mondial, 25 % din producția de lapte, 20 % din producția de carne de porc și 30 % din producția de carne de vită; întrucât aceasta este, de asemenea, un importator important de produse agricole, deoarece producția sa agricolă este în mare parte inferioară pragului de auto-suficiență pentru numeroase produse agricole de bază;
- M. întrucât Uniunea Europeană este lider în stabilirea celor mai înalte standarde de producție a alimentelor, prin faptul că pune accentul pe sistemul de trasabilitate de la fermă la consumator și garantează siguranța alimentelor produse în UE;
- N. întrucât Uniunea Europeană este, de asemenea, liderul în materie de inițiative de protecție a mediului, care vizează protejarea resurselor naturale dar care generează, în același timp, costuri suplimentare pentru agricultorii din UE;
- O. întrucât Uniunea Europeană este donatorul mondial principal în materie de ajutor pentru dezvoltare și ajutor umanitar, dar, în același timp, la nivel internațional, partea din acest ajutor dedicată agriculturii, în special cea provenind din partea Uniunii Europene, a continuat să scadă după anii 1980;
- P. întrucât pe lângă contribuțiile statelor membre, Uniunea Europeană finanțează în mod tradițional în jur de 10 % din cooperarea în materie de dezvoltare la nivel mondial; întrucât confirmarea acestui fapt este oferită de contribuția actuală prin intermediul instrumentelor CE (aproximativ 1,8 miliarde EUR: un miliard prin intermediul mecanismului de reacție rapidă la creșterea prețurilor la produsele alimentare în țările în curs de dezvoltare și restul sumei prin intermediul instrumentelor de ajutor pentru dezvoltare și ajutor umanitar disponibile în momentul de față);
- Q. întrucât se estimează că cererea mondială de produse alimentare se va dubla până în 2050 și că va fi necesară o creștere a producției mondiale de alimente, pe fondul presiunii asupra resurselor naturale;
- R. întrucât, conform FAO, ar fi suficient dacă s-ar investi 30 de miliarde de euro pe an pentru a asigura siguranța alimentară a unei populații care va atinge cifra de 9 milioane de locuitori în 2050;
- S. întrucât acordurile internaționale și regionale actuale s-au dovedit a fi insuficiente pentru reglementarea aprovizionării pieței și a comerțului; întrucât creșterea prețurilor alimentelor înregistrată recent ar trebui să reprezinte un semnal de alarmă pentru ca guvernele din toată lumea să conștientizeze importanța producției agricole,

Marți, 13 ianuarie 2009

1. afirmă că siguranța alimentară mondială este o chestiune extrem de importantă pentru Uniunea Europeană și solicită luarea unor măsuri urgente și permanente pentru a garanta siguranța alimentară atât pentru cetățenii UE, cât și la nivel mondial; consideră că este important ca toate sectoarele agricole și toate culturile alimentare din lume să fie puse în valoare; subliniază necesitatea ca alimentele să fie disponibile la prețuri rezonabile pentru consumatori, asigurându-se în același timp un nivel de trai adecvat pentru agricultori;
2. subliniază importanța PAC ca instrument de protecție a producției alimentare în UE; consideră că PAC a oferit cetățenilor UE siguranță în ceea ce privește aprovizionarea cu alimente încă de la înființarea sa, în 1962, și a contribuit la protejarea și îmbunătățirea mediului rural și a standardelor de producție a alimentelor, care sunt cele mai înalte din lume; subliniază că agricultura comunitară trebuie să continue să joace același rol și în viitor;
3. observă, cu toate acestea, că în ultimii 25 de ani multe din reformele PAC au avut ca rezultat reducerea producției agricole în Uniunea Europeană, întrucât s-a acordat o importanță mai mare producției calitative dictate de piață, în defavoarea cantității; consideră că această schimbare în materie de politică a avut ca rezultat o pierdere a unor eventuale oportunități de piață pentru producătorii din UE și a condus la o mai mare dependență de alimentele importate din afara Uniunii, care sunt produse la cu totul alte standarde de producție, creând condiții inegale de concurență pentru produsele agricole comunitare;

Situația actuală și cauzele determinante

4. subliniază că, înainte de ultima creștere de proporții a prețurilor alimentelor peste 860 de milioane de oameni la nivel mondial se confruntau cu foametea cronică; subliniază că Banca Mondială estimează că creșterea prețurilor alimentelor ar putea determina ca încă 100 de milioane de oameni să se confrunte cu o situație și mai accentuată de sărăcie;
5. împărtășește opinia FAO, conform căreia țările importatoare nete de alimente sunt afectate cel mai puternic de creșterea prețurilor alimentelor, multe dintre aceste țări fiind unele dintre cele mai puțin dezvoltate din lume; reafirmă faptul că sărăcia și dependența de importurile de alimente reprezintă cauzele principale ale insecurității alimentare; este conștient de faptul că doar un procent scăzut din producția mondială de alimente se comercializează de fapt pe piețele internaționale, iar numărul țărilor exportatoare este din ce în ce mai scăzut;
6. subliniază că recoltele de cereale de larg consum pentru 2007 și 2008 au fost bune; observă că problema urgentă a nesiguranței alimentare în 2007 s-a datorat reducerii ofertei și creșterii prețurilor bunurilor de consum de bază; își exprimă îngrijorarea față de nivelurile scăzute ale rezervelor mondiale de alimente care, în momentul de față, asigură cereale suficiente pentru o perioadă mai scurtă de 40 de zile pe plan mondial;
7. subliniază că eforturile de a satisface nevoile de bază ale oamenilor, în special în ceea ce privește hrana și apa, pot fi adesea o sursă de conflict; remarcă faptul că, odată cu creșterea demografică mondială, estimându-se că populația planetei va crește cu 3 miliarde de persoane până în 2050, se vor exacerba și astfel de tensiuni în toate regiunile lumii; solicită, prin urmare, ca acest aspect geostrategic să fie luat în considerare la elaborarea viitoarelor politici agricole;
8. observă cu îngrijorare ritmul de creștere a costurilor mijloacelor de producție (creșterea prețurilor îngrășămintelor, ale semințelor, etc.), care a însemnat o creștere a cheltuielilor care nu a fost compensată în același mod în cazul tuturor agricultorilor (în special în sectorul creșterii animalelor) și care a subminat considerabil orice creștere potențială cauzată de creșterea prețurilor bunurilor de consum și ale alimentelor, reducând astfel motivația creșterii producției; își exprimă îngrijorarea față de faptul că creșterea de proporții înregistrată de prețurile mijloacelor de producție ar putea avea ca rezultat utilizarea la scară mai mică a acestora și o producție agricolă mai scăzută, care nu ar face decât să agraveze criza alimentară în Europa și în lume;

Mărti, 13 ianuarie 2009

9. observă că pe piețele produselor de bază prețurile au scăzut brusc în acest sezon, provocând îngrijorare în rândul producătorilor și reducând încrederea agricultorilor;

10. subliniază importanța unei analize cuprinzătoare referitoare la prețurile din ce în ce mai ridicate ale alimentelor pentru utilizatorii finali, luând în considerare creșterea prețurilor energiei, fenomenele meteorologice nefavorabile și sporirea cererii de energie datorată creșterii demografice globale și solicită Comisiei să analizeze în continuare legătura dintre prețurile ridicate la alimente și prețurile din ce în ce mai mari la energie, în special pentru combustibili; subliniază, în continuare, că trebuie luate măsuri pentru a reduce dependența agriculturii de sursele de energie fosilă, prin intermediul unei valorificări mai eficiente a energiei și al dezvoltării unor sisteme de producție agricolă care economisesc energia;

11. solicită elaborarea unor instrumente politice care să vizeze preîntâmpinarea fluctuațiilor majore și dăunătoare ale prețurilor și care să țină seama de necesitatea de a asigura un nivel de trai adecvat pentru producători; consideră că sistemul plății unice pe exploatare oferă agricultorilor posibilitatea de a-și adapta producția în funcție de nevoile pieței, dar este posibil să nu fie suficient pentru a face față fluctuațiilor majore ale prețurilor de piață;

12. atrage atenția asupra cauzelor structurale pe termen lung pe care le implică recenta creștere a prețurilor bunurilor agricole, inclusiv creșterea cererii la nivel mondial și reducerile susținute ale investițiilor în producția agricolă; observă că, dintre factorii menționați, creșterea prețului energiei, în special a prețului petrolului, afectează considerabil producția agricolă mondială (generând costuri ridicate ale producției agricole și ale distribuției de alimente) și contribuie la apariția crizelor alimentare în țările sărace (din cauza costurilor transportului de alimente în interiorul statelor);

13. observă că 2 % din producția de cereale a UE a fost direcționată spre producția de biocombustibili în 2007, spre deosebire de Statele Unite ale Americii, unde 25 % din producția de porumb a fost utilizată pentru producția de etanol a aceluși an; solicită o evaluare la nivel mondial a acestor tendințe și a impactului asupra prețurilor alimentelor și solicită coordonarea politicilor la nivel mondial pentru a se asigura că rezerva de alimente nu este periclitată de promovarea producției de energie din surse regenerabile; solicită, de asemenea, ca acordurile internaționale și regionale să conțină obligații prin intermediul cărora ajutoarele acordate producției de biocombustibili să nu poată pune în pericol siguranța alimentară în lume și să aibă obligația să respecte normele în vigoare, astfel încât să nu provoace denaturarea concurenței între partenerii comerciali; solicită însă ca Uniunea Europeană să își ia un angajament ferm în ceea ce privește promovarea biocombustibililor de a doua generație;

14. subliniază necesitatea de a obține un echilibru în ceea ce privește producția de biocombustibili și de bioenergie, pe de o parte, și rezerva de alimente necesară la nivel mondial, pe de altă parte; consideră că dezvoltarea producției de biocombustibili și de bioenergie poate avea un impact pozitiv asupra sectorului agro-alimentar, care este momentan afectat de prețurile ridicate ale materiei prime necesare industriei de procesare, precum îngrășămintele, motorina etc.; consideră că dezvoltarea surselor de energie regenerabile reprezintă o alternativă economică și socială viabilă de dezvoltare pentru spațiul rural și, care reprezintă în același timp un ansamblu durabil pentru protecția mediului, cu atât mai mult dacă sunt avute în vedere obiectivele Uniunii Europene privind energia regenerabilă pentru 2020; subliniază în același timp însă că trebuie luate măsuri pentru a preîntâmpina efectele negative pe care creșterea producției de culturi energetice le poate avea asupra biodiversității, asupra prețurilor alimentelor și asupra modurilor de utilizare a terenurilor;

Marți, 13 ianuarie 2009

15. observă că Uniunea Europeană a contribuit în mod semnificativ la creșterea rezervei de produse agricole renunțând la sistemul de retragere a terenurilor din circuitul producției agricole;

16. atrage atenția asupra obiceiurilor alimentare ale consumatorilor, aflate în continuă schimbare, în special în țările în curs de dezvoltare, unde se observă o trecere la un consum mai ridicat de carne și proteine care determină creșterea cererii de cereale; ia act, de asemenea, de creșterea binevenită a venitului real în țări ca China și India, de care vor depinde în continuare cererea de produse agricole și alimente procesate;

17. consideră că creșterea concentrării pieței în sectorul comerțului cu amănuntul de alimente trebuie supravegheată astfel încât să se evite dezvoltarea situațiilor de monopol, întrucât este posibil ca activitățile marilor comercianți să nu aibă întotdeauna în vedere interesul producătorilor, al celor care prelucrează produsele sau al consumatorilor;

18. solicită adoptarea unor soluții alternative care să echilibreze balanța în favoarea micilor producători, confrunțați cu incapacitatea de negociere cu marii retaileri. consideră că, deși la nivel european există un cadru legislativ anti-monopol care să împiedice abuzurile de poziție dominantă practicate pe piața UE de marii producători, nu există încă o reglementare specifică care să combată practicile monopoliste exercitate de o parte din marile magazine de tip supermarket și hipermarket;

Reacțiile Uniunii Europene

19. consideră că PAC ar trebui să rămână baza politicii de securitate alimentară a UE, atât acum, cât și după 2013; este de părere că un sistem ecologic funcțional, soluri fertile, resurse de apă stabile și o economie rurală polivalentă sunt elemente indispensabile pentru a obține siguranța alimentară pe termen lung; consideră, de asemenea, că este esențial ca PAC, împreună cu alte politici comunitare, să aducă o contribuție mai mare la echilibrul alimentar mondial;

20. consideră, cu toate acestea, că PAC ar trebui adaptată în continuare astfel încât să răspundă problemelor privind securitatea alimentară; își exprimă dezamăgirea cu privire la faptul că în propunerile sale legislative din mai 2008 din cadrul bilanțului PAC, Comisia nu s-a ridicat pe deplin la înălțimea acestei provocări; se opune eliminării continue a măsurilor de management al pieței și reducerii plăților aferente ajutorului acordat agricultorilor;

21. solicită, în lumina revizuirii bugetului pentru 2008-2009, ca cheltuielile consacrate PAC de UE și de statele membre să se mențină la un nivel stabil și constant, care să le garanteze agricultorilor un nivel echitabil al venitului; reamintește că agricultorii au nevoie de o politică stabilă în domeniul mediului pentru a face planuri pe termen lung; subliniază că o politică de acest tip trebuie, înainte de orice, să se bazeze pe crearea unor măsuri de securizare a venitului în confruntarea cu pericole sau crize datorate fie fenomenelor naturale grave, fie denaturării pieței și scăderii de o amplitudine și de o durată neobișnuite a prețurilor; subliniază, în acest sens, faptul că agricultura aduce o valoare adăugată semnificativă economiilor naționale și economiei UE;

22. subliniază că mecanismele pieței sunt insuficiente pentru a oferi siguranța venitului producătorilor care trebuie să își continue activitatea agricolă, întrucât aceștia trebuie să se conformeze standardelor Uniunii referitoare la producția de alimente, siguranța alimentară, protecția mediului și a animalelor; salută, cu toate acestea, creșterea orientării către piață a PAC; regretă, pe de altă parte, că obiectivele reformelor din anul 2003, al căror scop era obținerea unor prețuri mai ridicate pe piață și a unui nivel mai scăzut de birocrație pentru agricultori nu au fost realizate pe deplin;

23. consideră că numeroasele norme de eco-condiționalitate descurajează producătorii și că, în cazurile în care este posibil, aceste norme ar trebui să fie simplificate; salută, din acest punct de vedere, inițiativele Comisiei care vizează simplificarea;

Mărti, 13 ianuarie 2009

24. își exprimă îngrijorarea față de faptul că legislația UE propusă (de exemplu, cea privind produsele fitosanitare) poate avea un impact enorm, reducând instrumentele pe care le au la dispoziție agricultorii pentru a spori la maxim producția și poate, de fapt, să conducă la o scădere de proporții a producției agricole a UE; solicită un studiu de impact detaliat, care să se refere, în special, la implicațiile tuturor măsurilor propuse pentru siguranța alimentară;

25. îndeamnă Comisia să efectueze o evaluare a impactului inițiativelor de atenuare a schimbărilor climatice în sectorul agricol; agricultura trebuie să contribuie la lupta împotriva schimbărilor climatice, și trebuie, în același timp, să beneficieze de mijloacele necesare pentru a putea combate impactul schimbărilor climatice, întrucât este unul dintre cele mai sensibile sectoare ale economiei în ceea ce privește clima, pentru a se asigura că aceste inițiative nu au ca rezultat scăderea producției agricole a UE, fapt care ar conduce la necesitatea compensării prin importuri;

26. consideră că sistemele UE și internaționale de monitorizare a producției și a pieței trebuie revizuite pentru a pune la punct un mecanism de alertă mai rapid în scopul determinării tendințelor în materie de producție; consideră că este necesar să se creeze un regim mondial de inventariere a produselor alimentare și un sistem mondial de stocuri ale produselor alimentare și că Uniunea Europeană ar trebui să preia inițiativa în elaborarea unui astfel de sistem; îndeamnă Comisia Europeană ca, în colaborare cu partenerii mondiali să înainteze o propunere în acest sens;

27. solicită punerea la dispoziție a unor politici de asigurare eficiente care să ofere protecție împotriva fluctuațiilor enorme ale prețurilor și ale veniturilor, precum și împotriva efectelor produse de condițiile meteorologice asupra producției;

28. solicită Comisiei să elaboreze un sistem european eficient de control al pieței, care să fie în măsură să urmărească evoluția și tendințele prețurilor produselor agricole și a costurilor mijloacelor de producție; subliniază că acest sistem trebuie să fie transparent și să permită compararea produselor similare din diferite state;

29. consideră că, în cadrul FAO, trebuie stabilit un observator internațional pentru a putea supraveghea la scară internațională prețurile produselor agricole, ale mijloacelor de producție și ale alimentelor;

30. subliniază faptul că prin reformele succesive ale PAC au fost abordate elemente ale politicii agricole a UE care contribuie la denaturarea schimburilor comerciale cu un impact negativ asupra agricultorilor din țările în curs de dezvoltare, dar că raporturile de transfer rămân inegale și trebuie încă făcute eforturi pentru a construi un sistem mai echitabil;

31. subliniază, totuși, că reformele politicii UE adoptate în vederea alinierii la cerințele OMC au condus la reorientarea fondurilor de sprijin ale PAC care nu mai sunt acordate în funcție de producție, precum și la eliminarea măsurilor de management al pieței și la deschiderea piețelor, factori care expun tot mai mult consumatorii și producătorii la instabilitatea pieței mondiale; solicită ca politicile PAC să conțină dispoziții referitoare la siguranța alimentară și ca acordurile comerciale să includă, pentru parteneri, obligații identice de reglementare a pieței care să nu pericliteze siguranța alimentară a lumii; invită Comisia, în cadrul negocierilor OMC, să se implice pentru a obține un acces calificat la piață care să garanteze că standardele de mediu ridicate ale agriculturii din UE și drepturile fiecărui stat membru la siguranță alimentară nu sunt subminate de importuri ieftine;

Marți, 13 ianuarie 2009

32. subliniază că Uniunea Europeană își continuă angajamentele de a elimina toate rambursările la export până în 2013 și că prin Bilanțul PAC sunt urmărite noi reforme ale instrumentelor de susținere a pieței, în conformitate cu acordurile OMC;

33. consideră că punerea la punct a unui mecanism de finanțare pentru reacție rapidă la creșterea prețurilor la produsele alimentare în țările în curs de dezvoltare reprezintă un prim pas necesar pentru a face față nevoilor imediate ale celor mai afectați de criza alimentară; subliniază, totuși, că acest mecanism reprezintă o măsură unică destinată direcționării fondurilor de la rubrica 4 din bugetul general al UE către agricultura la scară mică din țările cele mai afectate, mecanism care va trebui consolidat prin investiții viitoare; consideră că Comisia ar trebui să efectueze un audit privind modul de cheltuire a banilor care trebuie însoțit de rapoarte periodice transmise Parlamentului și ar trebui să se asigure că acești bani sunt utilizați în mod durabil, în domeniile în care necesarul este enorm; solicită, în plus, posibilitatea ca Parlamentul să supravegheze regulat procesul de implementare prin procedura de reglementare cu control;

34. invită Comisia să își intensifice programele actuale destinate asigurării siguranței alimentare în Europa și în întreaga lume; solicită o consolidare a programului tematic pentru siguranța alimentară (2007-2010), finanțat la ora actuală cu 925 de milioane EUR pentru întreaga perioadă de desfășurare; salută propunerea de majorare a alocației bugetare pentru programul de distribuție alimentară pentru persoanele cele mai defavorizate din comunitate prezentată de Comisie la 17 septembrie 2008; solicită Comisiei să adopte o strategie de ansamblu în ceea ce privește problemele legate de siguranța alimentară, contribuind astfel la coerența tuturor politicilor comunitare;

35. își exprimă îngrijorarea cu privire la actuala criză financiară care ar putea determina o reducere a fondurilor destinate agriculturii; invită Comisia să analizeze efectele crizei financiare asupra sectorului agricol și să țină seama de propunerile care vizează asigurarea stabilității acestui sector, inclusiv în termeni de acces la împrumuturi și garanții de credit;

36. indică faptul că cercetările arată că în marea lor majoritate consumatorii nu sunt conștienți de beneficiile majore pe care le aduce PAC în termeni de siguranță alimentară și prețuri rezonabile pentru produsele alimentare ⁽¹⁾; solicită politici de informare a cetățenilor și un nou angajament pentru simplificare, care ar avea ca rezultat o sensibilizare a acestora cu privire la instrumentele și beneficiile PAC; propune să fie prezentate opiniei publice eventualele costuri pe care le-ar suporta cetățenii dacă nu ar exista PAC;

37. consideră că PAC ar trebui să aibă un rol semnificativ în afacerile externe și în politicile de dezvoltare ale Uniunii Europene, mai ales în ceea ce privește politica externă privind siguranța alimentară; consideră că PAC, pe lângă faptul că asigură producția alimentară a UE, poate contribui la satisfacerea, la nivel mondial, a cererii crescute de alimente;

38. ia act de impactul deosebit de negativ pe care îl au conflictele armate asupra producției alimentare și accesului la hrană; își exprimă îngrijorarea privind consecințele grave ale înmulțirii potențialelor focare de conflict asupra siguranței alimentare, de exemplu din cauza migrațiilor în masă, a întreruperii producției agricole și a impactului negativ asupra infrastructurilor vitale;

39. consideră că este vital ca limitarea resurselor alimentare să nu ducă la o concurență feroce și destabilizatoare pentru obținerea acestora; solicită prin urmare o coordonare mai eficientă la nivel tehnic între Uniunea Europeană și organizațiile non-guvernamentale, FAO și alte agenții internaționale, și cu ONU, la nivel politic, pentru a promova accesul echitabil la resursele alimentare mondiale și pentru a spori producția alimentară în principalele țări în curs de dezvoltare, luând în mod serios în considerare biodiversitatea și criteriile de dezvoltare durabilă;

(¹) Studiul Agri Aware TNS/Mrbi efectuat în Irlanda în august 2008.

Mărti, 13 ianuarie 2009

40. îndeamnă UE să sprijine țările amenințate de conflicte în elaborarea unor politici agricole proprii solide, bazate pe accesul rapid la materii prime, pe învățământ de calitate și finanțare adecvată, precum și pe infrastructură fiabilă; consideră că ajutorul UE ar trebui să vizeze îmbunătățirea nivelului de auto-suficiență alimentară în țările în curs de dezvoltare beneficiare, ceea ce va crește nivelul de siguranță alimentară la nivel regional și accesul la hrană pentru grupurile cele mai defavorizate ale populației;

41. observă că anumite țări, în care se înregistrează creștere economică, ar intenționa să închirieze terenuri extinse în țări mai sărace din Africa sau Asia pentru a le cultiva și pentru a trimite recoltele pe piețele naționale, îmbunătățind astfel propria lor siguranță alimentară; consideră că Uniunea Europeană și FAO trebuie să considere acest fenomen drept o amenințare gravă pentru siguranța alimentară și eficiența politicilor agricole în țările gazdă.

Agricultura în țările în curs de dezvoltare

42. subliniază faptul că în contextul provocărilor alimentare actuale este nevoie de o mai mare producție alimentară pentru a face față cererii din ce în ce mai mari, îmbunătățind în același timp calitatea, scăzând costurile și asigurând o mai mare durabilitate; consideră că, pentru realizarea acestui obiectiv, trebuie revizuite politicile publice în vederea îmbunătățirii metodelor de producție și de gestionare a stocurilor, precum și pentru reglementarea pieței mondiale;

43. subliniază necesitatea unor acțiuni suplimentare pe termen mediu și lung pentru dezvoltarea agriculturii și a producției de alimente în țările în curs de dezvoltare, în special în Africa, ținând seama de recomandările mai sus menționate ale IAASTD; consideră că dezvoltarea agriculturii poate sta la baza dezvoltării economice generale a unei țări;

44. consideră că Fondul European de Dezvoltare ar trebui să se axeze într-o mai mare măsură pe agricultură, în special pe exploatarea de dimensiuni mici și pe prelucrarea produselor la fața locului, din moment ce la nivel mondial marea majoritate a populației sărace trăiește în zone rurale dependente de producția agricolă; consideră, în plus, că ar trebui depuse eforturi pentru stabilirea de reguli aplicabile comerțului agricol care să garanteze aprovizionarea cu alimente în toate țările; consideră că țările în curs de dezvoltare ar trebui să beneficieze de avantaje comerciale care să consolideze producția națională; invită Comisia să țină seama de aceste aspecte atât în cadrul negocierilor OMC, cât și în cadrul negocierilor acordurilor de parteneriat economic cu țările în curs de dezvoltare;

45. consideră că accesul limitat al micilor agricultori la împrumuturi și micro-credite care le-ar permite să investească în semințe de mai bună calitate, îngrășăminte și sisteme de irigație constituie un obstacol major în calea creșterii producției agricole în țările în curs de dezvoltare; subliniază faptul că de cele mai multe ori garanțiile pentru împrumut nu sunt disponibile; invită Banca Europeană de Investiții să analizeze mijloacele de elaborare de programe destinate producătorilor locali de alimente din țările în curs de dezvoltare prin acordarea de garanții pentru împrumut pentru a facilita accesul la credite și micro-credite;

46. își reafirmă convingerea în ceea ce privește necesitatea piețelor agricole regionale; invită Comisia să sprijine cooperarea și integrarea regională; reamintește grupului de state din Africa, Caraibe și Pacific (ACP) că integrarea agricolă a fost un succes care, de peste 50 de ani, asigură stabilitatea în Europa; încurajează, prin urmare, comunitățile economice regionale ale statelor ACP să intensifice acțiunile în domeniul agricol și invită țările în curs de dezvoltare să reducă barierele comerciale care există între ele;

Marți, 13 ianuarie 2009

47. subliniază, de asemenea, faptul că agricultura trebuie să se transforme dintr-un sistem agricol de subzistență într-o economie rurală care creează locuri de muncă; consideră că pentru a dezvolta sectoare agricole solide ar trebui să se sublinieze importanța măsurilor de sprijinire a tinerilor agricultori în țările în curs de dezvoltare; consideră că Uniunea Europeană ar trebui să sporească cooperarea și să sprijine eforturile de modernizare a lanțului alimentar în țările în curs de dezvoltare, pentru eficientizarea acestuia; consideră că UE ar trebui să sprijine inițiative precum programul comun al semințelor, lansat de Uniunea Africană împreună cu partenerii săi naționali și regionali;

48. consideră că, în cadrul unei politici de dezvoltare eficiente a țărilor în curs de dezvoltare, este esențial ca aceste țări să dispună de o strategie comună de dezvoltare agricolă, națională sau regională, însoțită de măsuri clare de susținere a producătorilor și a produselor; consideră că, în acest context, ajutorul acordat dezvoltării de către UE nu va avea un caracter fragmentar, ci va face parte din strategia comună de dezvoltare agricolă, națională sau regională, care va fi cofinanțată;

49. solicită crearea unui fond permanent de siguranță alimentară în scopul sprijinirii populației celei mai defavorizate din lume în conformitate cu rubrica 4 din bugetul general al UE pentru a completa celelalte măsuri de dezvoltare finanțate de UE;

50. salută inițiativele mondiale, cum ar fi Grupul de lucru la nivel înalt al ONU privind criza mondială a prețurilor produselor alimentare și consideră că Uniunea Europeană ar trebui să își coordoneze eforturile cu Grupul de lucru; subliniază importanța orientărilor facultative adoptate de statele membre ale FAO în noiembrie 2004 de sprijinire a realizării progresive a dreptului la alimentație corespunzătoare în contextul securității naționale în domeniul produselor alimentare; propune, în plus, elaborarea unui program care să instituie obligativitatea creării de rezerve la nivel mondial în scopul asigurării disponibilității produselor alimentare, precum și crearea unui sistem mai performant de stocare de bază pentru factorii de producție esențiali (proteine, îngrășăminte, semințe, pesticide), de preferat cu ajutorul actorilor din sectorul privat, inclusiv cooperativele agricole;

51. este conștient de angajamentele UE față de țările în curs de dezvoltare și de obligațiile noastre actuale și viitoare față de OMC; solicită ca măsurile de sprijin adoptate de UE să susțină obiectivele guvernelor africane enunțate în declarația de la Maputo din 2002; invită statele membre să își respecte angajamentele cu privire la realizarea Obiectivelor ONU de Dezvoltare ale Mileniului, și în special orientarea a 0,7 % din produsul intern brut către ajutorul pentru dezvoltare; cu toate acestea, este de părere că este mai importantă calitatea ajutorului acordat dezvoltării decât sumele alocate acestuia;

52. regretă reducerea valorii ajutorului pentru dezvoltare acordat agriculturii și dezvoltării rurale, care de la 17 % în 1980 a scăzut la doar 3 % în 2006; îndeamnă Comisia să monitorizeze și să direcționeze contribuția ajutorului financiar acordat de UE către realizarea unei creșteri economice bazate pe agricultură și să facă toate demersurile necesare pentru ca guvernele să atribuie 10 % din bugetul național sectorului agricol, conform angajamentelor asumate (fixând, de exemplu, obiective definite clar în ceea ce privește politicile agricole naționale);

53. reafirmă faptul că pentru țările ACP agricultura are o capacitate mai mare decât alte sectoare de a genera creștere economică pentru populațiile sărace din zonele rurale, având astfel o contribuție reală la atinerea primului Obiectiv de Dezvoltare al Mileniului privind eradicarea sărăciei și a foametei extreme și subliniază faptul că este esențial să se acționeze imediat și să se promoveze investiții mai mari în agricultură și dezvoltare rurală;

Marți, 13 ianuarie 2009

54. subliniază faptul că dezvoltarea rurală trebuie să se bazeze în primul rând pe dreptul la hrană și dreptul de a produce alimente, permițând tuturor să aibă dreptul la alimente sigure, hrănitoare, conforme codurilor culturale ale fiecărei țări și produse prin mijloace raționale din punct de vedere ecologic și durabile în cadrul structurilor agricole autodeterminate;

55. invită Uniunea Europeană să recunoască dreptul țărilor în curs de dezvoltare la suveranitate alimentară și să le sprijine prin măsuri specifice, care să permită, în primul rând, utilizarea și dezvoltarea actualelor structuri și resurse, cum ar fi semințele, îngrășămintele, mijloacele de producție, precum și stimularea integrării regionale;

56. invită Uniunea Europeană să așeze din nou agricultura în centrul agendei sale privind dezvoltarea, acordând prioritate specifică programelor pentru dezvoltare agricolă, care să includă o țintă clară pentru reducerea sărăciei și obiective fezabile, îndeosebi măsuri menite să sprijine micile exploatații agricole și producția de alimente destinate piețelor locale prin utilizarea biodiversității, punând accentul, în special, pe consolidarea capacității pentru micii fermieri și pentru femei;

57. îndeamnă Uniunea Europeană să își unească forțele cu statele membre, guvernele statelor ACP, organizațiile internaționale, băncile pentru dezvoltare regională și fundațiile private, precum și cu organizațiile neguvernamentale și autoritățile locale pentru a include în programele regionale noi proiecte și programe de intervenție în vederea contracarării într-un mod mai eficient a creșterii prețurilor la alimente;

58. solicită să se ia măsuri pentru îmbunătățirea formării care să permită tinerilor să urmeze studii superioare în domeniul agriculturii, inclusiv formare privind respectarea standardelor sanitare și fitosanitare ale UE, precum și pentru crearea de locuri de muncă pentru absolvenții de studii agricole cu scopul de a reduce sărăcia și migrația din zonele rurale spre cele urbane și pentru a evita „scurgerea de inteligență” din țările în curs de dezvoltare în țările dezvoltate;

59. face trimitere la „Code of Good Conduct in Food Crisis Prevention and Management” 2008 („Codul de bună conduită în prevenirea și gestionarea crizelor alimentare”) al Food Crisis Prevention Network (FCPN – Rețeaua pentru prevenirea crizelor alimentare) și solicită aplicarea, respectiv respectarea acestor norme de conduită în contextul PAC; sprijină și solicită implicarea societății civile și sprijinirea îndeosebi a femeilor, a cooperativelor de mici fermieri și a asociațiilor de producători, în vederea garantării securității alimentare și a aprovizionării cu alimente;

60. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la faptul că, în multe cazuri, bugetele acordate armatei și apărării sunt mai mari decât cele destinate agriculturii și alimentației;

61. consideră că micii agricultori reprezintă baza dezvoltării agricole; subliniază câteva dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă micii agricultori în țările în curs de dezvoltare, cum ar fi accesul la piețe, la terenuri, la formare, la modalitățile de finanțare, la factorii de producție și la tehnologie; reafirmă importanța dezvoltării infrastructurii rurale și a investițiilor în exploatațiile de mici dimensiuni, precum și în metode de producție tradiționale adaptate la condițiile locale și cu consum scăzut de factori de producție;

62. constată că lipsa comerțului cu produse alimentare reprezintă un factor semnificativ al producției mondiale de alimente și că, potrivit FAO, producția mondială de orez a crescut în 2007, în timp ce în același an comerțul cu orez a scăzut;

Marți, 13 ianuarie 2009

63. consideră că o continuare a liberalizării nereglementate a comerțului cu produse agricole ar conduce la o creștere și mai mare a prețurilor la alimente și a volatilității prețurilor respective; subliniază faptul că cele mai afectate vor fi țările în curs de dezvoltare care importă produse alimentare și care sunt și cele mai vulnerabile; subliniază, în plus, că normele în materie de comerț mondial nu trebuie în niciun caz să submineze dreptul țărilor sau regiunilor de a-și sprijini sectoarele agricole pentru a asigura securitatea alimentară a populațiilor lor;

64. consideră că politicile de deschidere a pieței pentru produsele agricole în cadrul acordurilor OMC și al acordurilor bilaterale de liber schimb au avut o contribuție semnificativă la scăderea securității alimentare în multe țări în curs de dezvoltare și în contextul actualei crize mondiale a aprovizionării cu alimente; invită Comisia să-și reexamineze abordarea de tip piață liberă a comerțului agricol;

65. invită țările mari exportatoare de produse alimentare (Brazilia, Argentina, Thailanda etc.) să acționeze ca furnizoare sigure de alimente de bază și să evite restricțiile la export, care ar putea avea consecințe dezastruoase, în special asupra țărilor sărace în curs de dezvoltare care importă alimente;

66. își exprimă îngrijorarea cu privire la actuala criză financiară mondială care ar putea determina o reducere a fondurilor destinate ajutorului public pentru dezvoltare; invită Comisia să analizeze impactul crizei financiare asupra sectorului asistenței pentru dezvoltare și să continue să elaboreze propuneri care vizează sprijinirea agriculturii în țările cele mai sărace;

67. ia act de faptul că criza alimentară globală reprezintă una dintre amenințările grave la adresa păcii și securității globale; în acest sens, salută eforturile recente ale Comisiei de a găsi căi de abordare a problemelor legate de securitatea alimentară globală; invită statele membre să sprijine astfel de inițiative la nivel național și local;

Cercetare și dezvoltare

68. reafirmă angajamentul său de a investi în tehnologie și inovație în sectorul agricol și al producției agricole;

69. subliniază importanța cercetărilor finanțate din fonduri publice în beneficiul siguranței alimentare, nu numai în cel al intereselor sectorului și care să promoveze investițiile în cercetare atât în domeniul noilor tehnologii specifice, cât și, de asemenea, în cel al sistemelor de producție agricolă mondiale, ceea ce ar conduce la siguranța alimentară pe termen lung; subliniază, prin urmare, rolul de pionierat pe care l-ar putea juca, în acest sens, de exemplu, o platformă tehnologică comunitară de susținere a cercetării în domeniul agriculturii ecologice;

70. subliniază importanța cercetării, dar și a transferului de cunoștințe dobândite prin cercetare către agricultori printr-un serviciu eficient de popularizare, în special în țările în curs de dezvoltare; solicită intensificarea cercetării și a acumulării de cunoștințe în domeniul agricol;

Mărti, 13 ianuarie 2009

71. este îngrijorat de faptul că accentul pus de Uniunea Europeană pe eco-condiționalitate poate prejudicia cercetarea și asistența în domeniul producției agricole; accentuează faptul că ambele sunt necesare;
72. solicită un program rapid de cercetare și dezvoltare pentru o agricultură durabilă, adaptată în funcție de locul de desfășurare și economică din punct de vedere al consumului de energie; încurajează statele membre să sprijine cercetarea ce vizează creșterea productivității în cazul aplicării rezultatelor la agricultură; este conștient de temerile consumatorilor din UE;

Agricultură mondială durabilă

73. este preocupat de modificările condițiilor meteorologice cauzate de schimbările climatice care, conform previziunilor, vor determina secete și inundații frecvente cu impact negativ asupra recoltelor și a previzibilității producției agricole mondiale;
74. este îngrijorat de faptul că implementarea în Uniunea Europeană a propunerilor de reducere suplimentară a emisiilor de gaze cu efect de seră poate afecta negativ producția alimentară europeană și, în special, sectorul zootehnic;
75. recunoaște că în sectorul agricol, care generează o cotă semnificativă din emisiile totale de CO₂, este necesară îmbunătățirea eficienței energetice;
76. consideră că creșterea producției de biocombustibili și de bioenergie ar putea avea un impact pozitiv asupra sectorului agro-alimentar, care este momentan afectat de prețurile ridicate ale mijloacelor de producție, precum îngrășămintele, pesticidele și motorina, precum și de costurile de procesare și transport;
77. recunoaște faptul că sectorul agricol asigură traiul pentru cea mai mare parte a populației din numeroase țări în curs de dezvoltare și, prin urmare, încurajează aceste țări să dezvolte mecanisme de politici agricole transparente și stabile, care să asigure planificarea pe termen lung și dezvoltarea durabilă;
78. invită Comisia să monitorizeze îndeaproape efectele producției ridicate de bioenergie în Uniunea Europeană și în țările terțe în ceea ce privește modificările legate de utilizarea terenurilor, de prețurile produselor alimentare și de accesul la alimente;
79. reamintește că stimulentele pentru cultivarea durabilă a culturilor energetice nu ar trebui să pericliteze producția de alimente;
80. invită Comisia și statele membre să promoveze cercetarea și dezvoltarea, pentru a preveni schimbările climatice și a permite adaptarea la acestea, inclusiv, printre altele, cercetarea în privința următoarei generații de biocombustibili, în special utilizarea culturilor energetice cu randament ridicat, a îngrășămintelor ecologice cât mai eficiente, a unor noi tehnologii agricole care nu afectează în mod negativ utilizarea terenurilor, a dezvoltării unor noi tipuri de plante, rezistente la schimbările climatice și la bolile asociate cu acestea, precum și cercetarea în privința utilizării deșeurilor în agricultură;
81. consideră că în continuare sunt necesare cercetări în domeniul agricol, pentru a spori productivitatea agricolă și invită statele membre să exploateze pe deplin oportunitățile oferite în ceea ce privește acest aspect de cel de-al Șaptelea program-cadru al Comunității Europene pentru cercetare și activități demonstrative și să adopte măsuri de îmbunătățire a producției agricole în mod durabil și eficient din punct de vedere energetic.

*
* *

82. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.